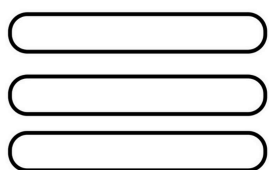

KATALOG

V edycji

BUCH

CZYLI KSIĄŻKA

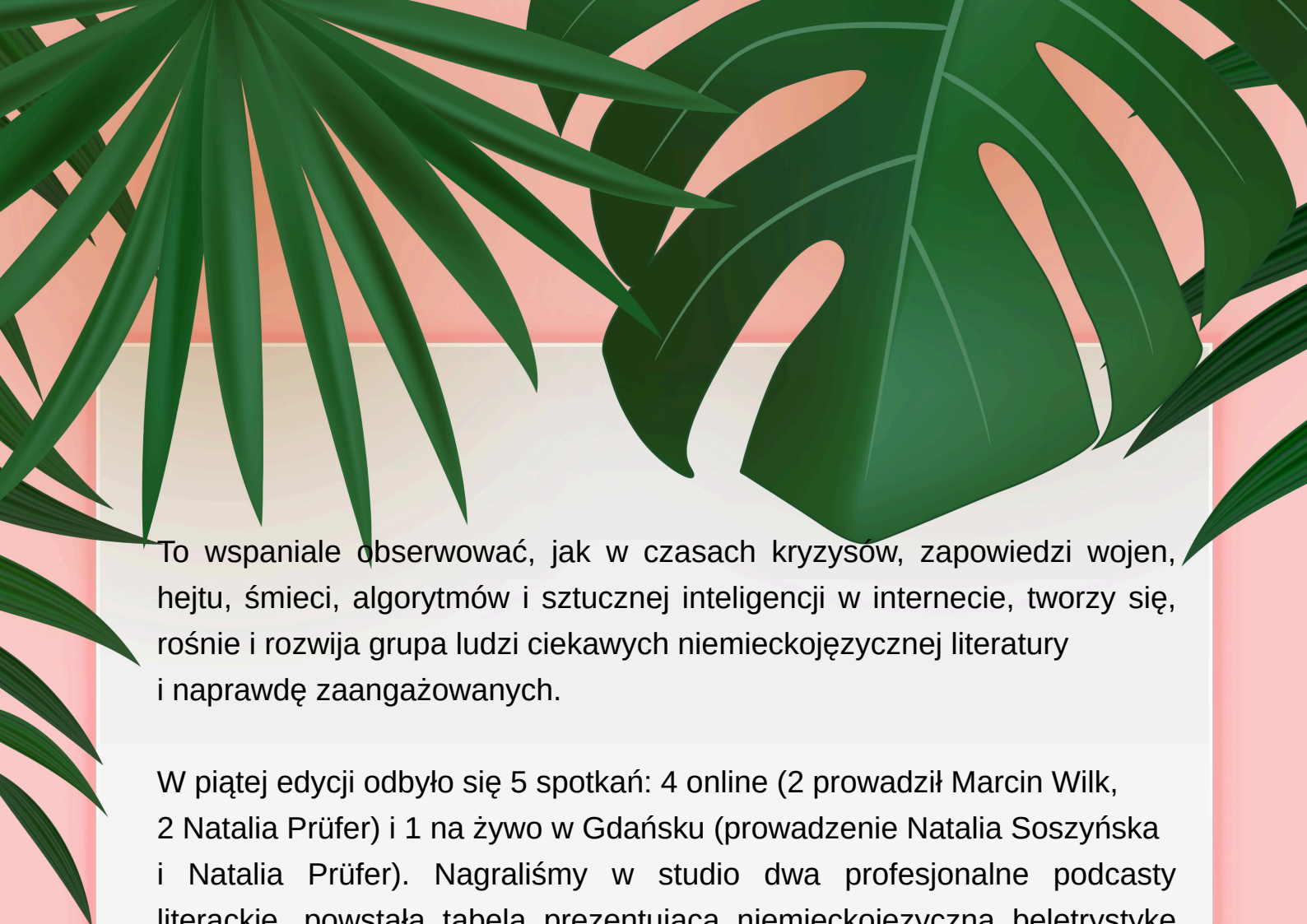
Piąta edycja „Buch, czyli książka” - klubu książkowego poświęconego literaturze niemieckojęzycznej wydawanej w Polsce, to okazja do podsumowań oraz nowych pomysłów.

Na kanałach mediów społecznościowych (Facebook i Instagram) „Bucha” śledzi już ponad 2,5 tysiąca obserwujących.

W spotkaniach klubowych wzięło udział prawie 100 osób z Polski i Niemiec. Z wieloma klubowiczami pozostaję w stałym kontakcie, zacieśniają się relacje, tworzy się wspaniała społeczność, powstają synergie i pomysły na nowe projekty. „Buchowicze”

i „Buchowiczki” to osoby, które interesują się Niemcami, relacjami polsko-niemieckimi, literaturą i kulturą. Nie mają uprzedzeń, są otwarci na nowe głosy i perspektywy, chcą i potrafią kulturalnie dyskutować. Zapraszają mnie do prowadzenia innych klubów, spotkań literackich i autorskich. Zachęcają do pisania, proponują miejsca, gdzie można publikować artykuły, słuchają podcastów, cieszą się z poleceń książek.

Proponują rozwiązania, piszą wiadomości.

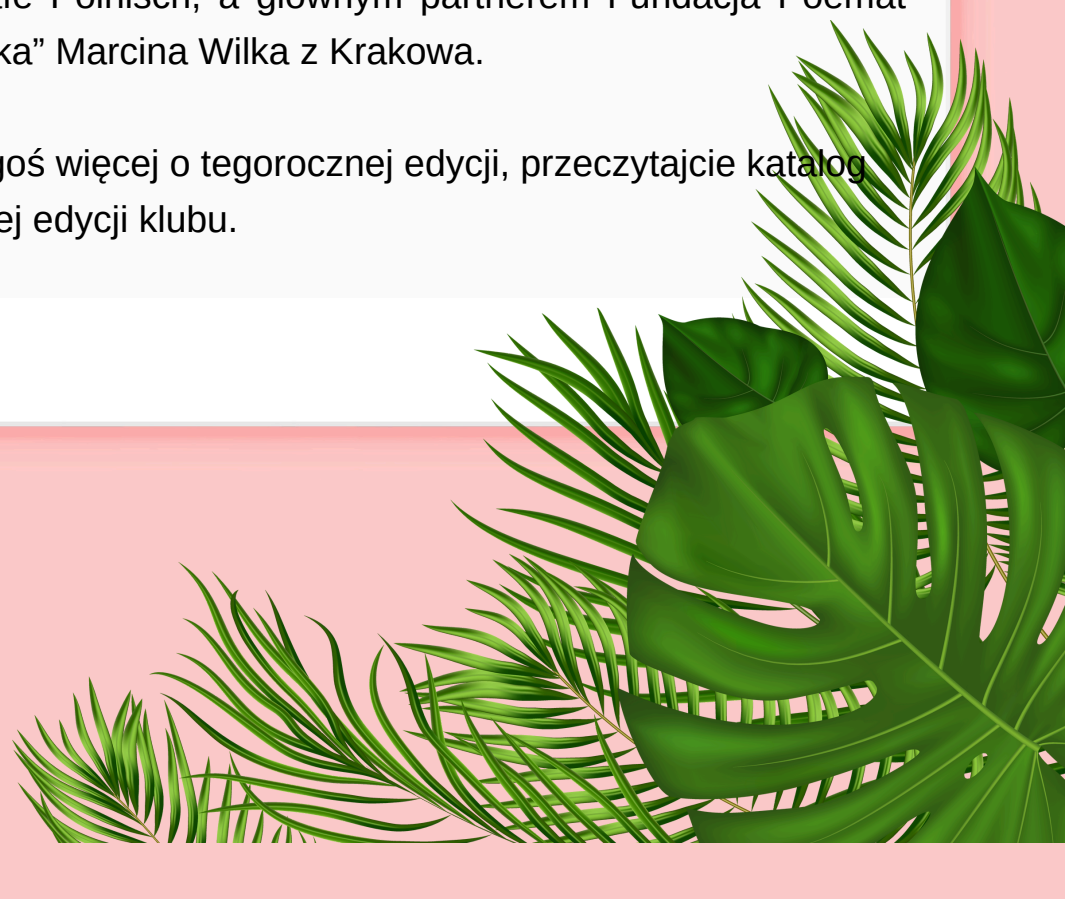
To wspaniale obserwować, jak w czasach kryzysów, zapowiedzi wojen, hejtu, śmieci, algorytmów i sztucznej inteligencji w internecie, tworzy się, rośnie i rozwija grupa ludzi ciekawych niemieckojęzycznej literatury i naprawdę zaangażowanych.

W piątej edycji odbyło się 5 spotkań: 4 online (2 prowadził Marcin Wilk, 2 Natalia Prüfer) i 1 na żywo w Gdańsku (prowadzenie Natalia Soszyńska i Natalia Prüfer). Nagraliśmy w studio dwa profesjonalne podcasty literackie, powstała tabela prezentująca niemieckojęzyczną beletrystykę wydaną w Polsce w latach 2000-2025.

Projekt był współfinansowany przez Fundację Współpracy Polsko-Niemiecką, za co ogromnie dziękuję. Organizatorem było stowarzyszenie z Berlina SprachCafe Polnisch, a głównym partnerem Fundacja Poemat oraz blog „Wyliczanka” Marcina Wilka z Krakowa.

Dowiedzcie się czegoś więcej o tegorocznej edycji, przeczytajcie katalog i wyczekujcie kolejnej edycji klubu.

Z pozdrowieniami,
Natalia Prüfer

Buch, czyli książka W 4 KROKACH

JUŻ DZIŚ

- wybierz spotkanie, które Cię interesuje
- zapisz się przez formularz
- dołącz do wydarzenia, zapisz w kalendarzu

PÓŹNIEJ

- przeczytaj książkę!

DZIEŃ PRZED

- sprawdź maila
- sprawdź dostęp do internetu

W DZIEŃ SPOTKANIA

- Dołącz do spotkania
- Podziel się wrażeniami z lektury!

A decorative border of tropical leaves, including palm fronds and large monstera leaves with characteristic holes, framing the central text. The leaves are in various shades of green and are set against a background of soft, horizontal pastel bands in shades of pink, peach, and light grey.

KSIĄŻKI

Szyja żyrafi

JUDITH
SCHALANSKY
tłum. Kamil Idzikowski

CO?

Bildungsroman napisana
przez młodą, niemiecką
pisarkę

O CZYM?

o nauczycielce biologii
w podupadającym gimnazjum
we wschodnich Niemczech,
która widzi świat przez
pryzmat darwinizmu
i selekcji naturalnej.

CO W TYM CIEKAWEGO?

to opowieść o systemach, które
się rozpadają, o dojrzałym
pokoleniu i świecie, w którym się
ono już nie potrafi odnaleźć,
o przemijaniu, zmarnowanych
szansach i o biologii

Śmierć w Wenecji

THOMAS MANN

tlum. Leopold Staff

CO?

Nowela noblisty
z 1912 roku

O CZYM?

Historia o pisarzu Gustawie von Aschenbachu, który w Wenecji traci kontrolę nad własnym życiem i pożądaniem. Przeżywa fascynację młodym Tadziem

CO W TYM CIEKAWEGO?

Poruszane wątki autobiograficzne noblisty, konflikt: sztuka-natura, dekadentyzm, motyw Wenecji, erotyka, pożądanie

Śmierć w bunkrze. Opowieść o moim ojcu

MARTIN POLLACK

tlum. Andrzej Kopacki

CO?

Reportaż o oficerze SS napisany przez przyjaciela Polski i tłumacza literatury polskiej na język niemiecki

O CZYM?

Prawdziwa historia rodzinna o ojcu pisarza, który był gestapowcem, o tożsamości, o tym co dziedziczymy od rodziców, o rodzinnych tematach tabu

CO W TYM CIEKAWEGO?

Historia to nie tylko daty i fakty. To czasem też wstydlive milczenie, dziedziczenie winy i wyrzuty sumienia To opowieść o szukaniu prawdy w cieniu zbrodni, które wciąż rzucają cień na współczesność.

Czas burz

CHARLOTTE LINK

tlum. Anna Makowiecka-Siudut

CO?

pierwszy tom sagi pisarki
kojarzonej z kryminałami
i thrillerami

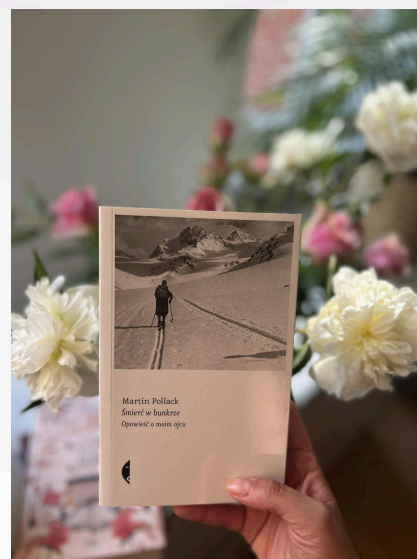
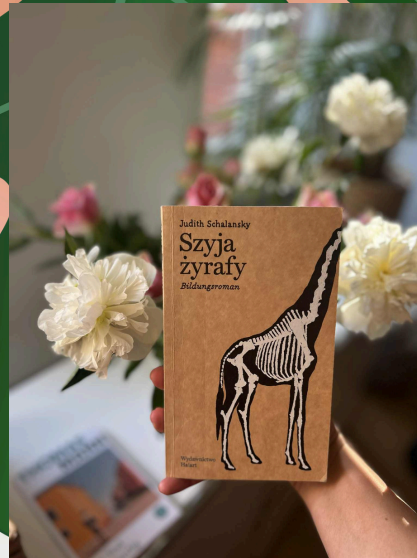
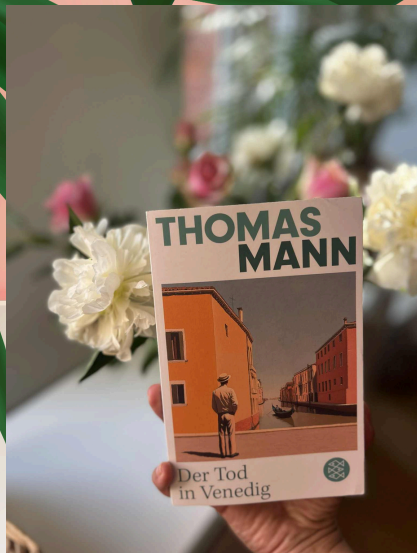
O CZYM?

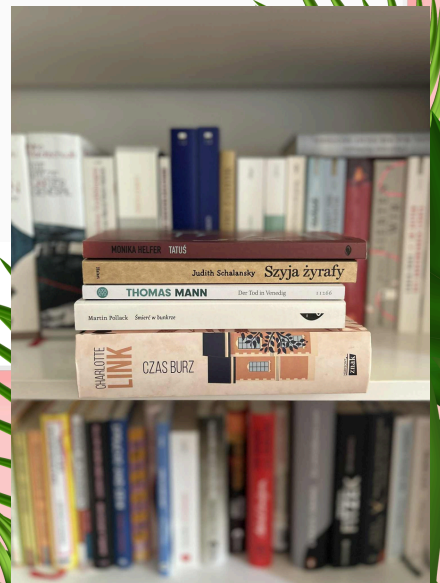
o kobietach, miłości
i niezależności w burzliwych
czasach pierwszej wojny
światowej

CO W TYM CIEKAWEGO?

losy jednostki na tle wojny
światowej i historii pełnej
dramatów, rodzinne tajemnice

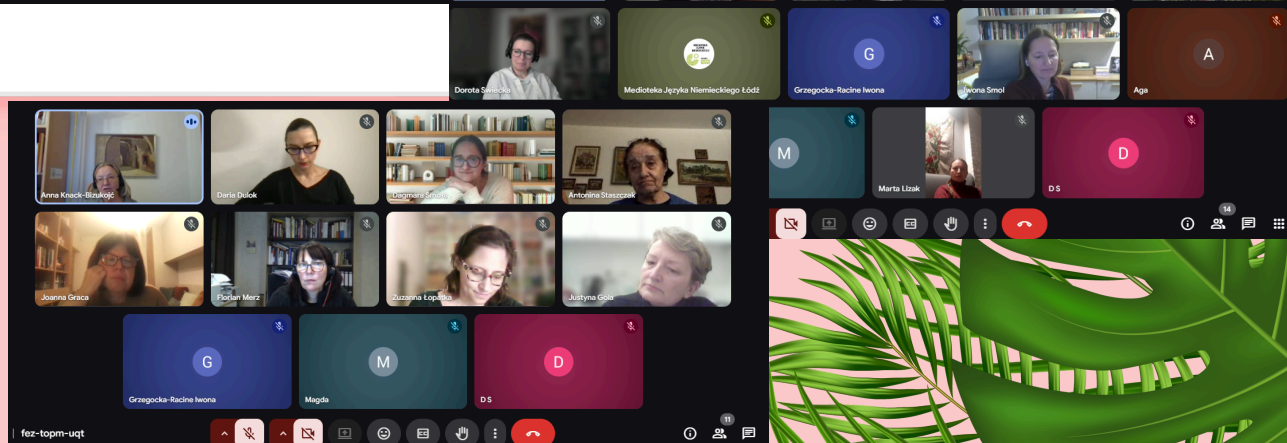
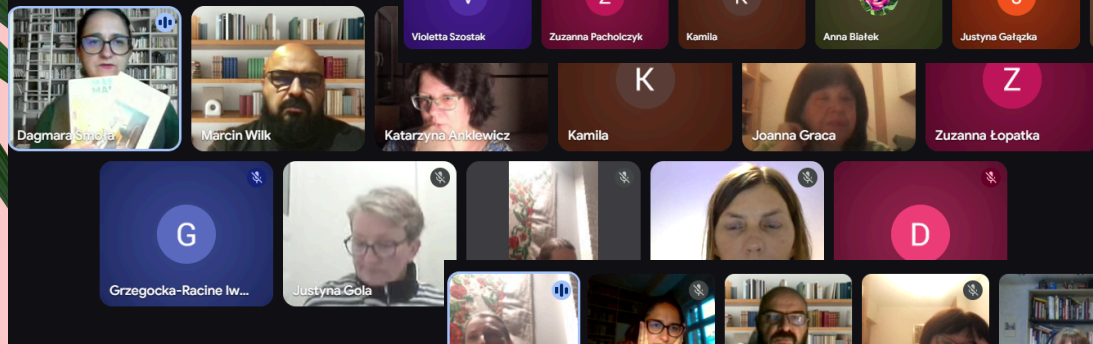
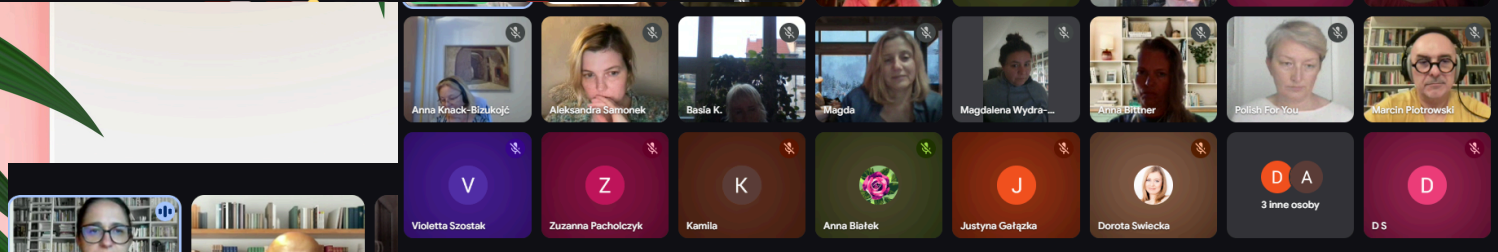
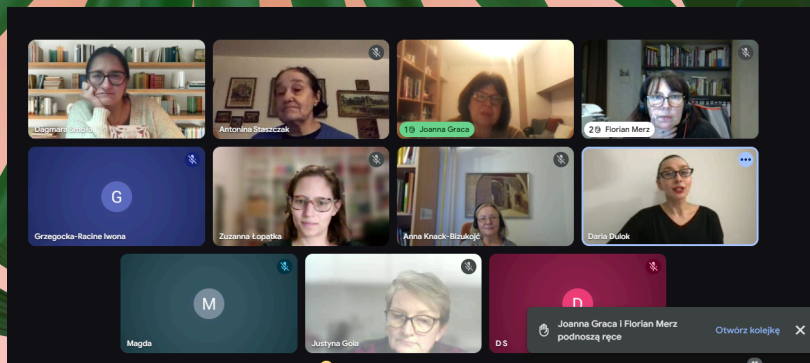

The image features a vibrant pink background with a large, white rectangular frame in the center. The frame is decorated with tropical foliage. At the top, there are large, dark green monstera leaves with characteristic splits and palm fronds. At the bottom right, there are more monstera leaves and palm fronds. The word "SPOTKANIA" is written in a bold, black, sans-serif font across the middle of the white frame.

SPOTKANIA

Sprawozdanie

**czyli o czym rozmawialiśmy w tegorocznym „Buch,
czyli książka” podczas piątej edycji**

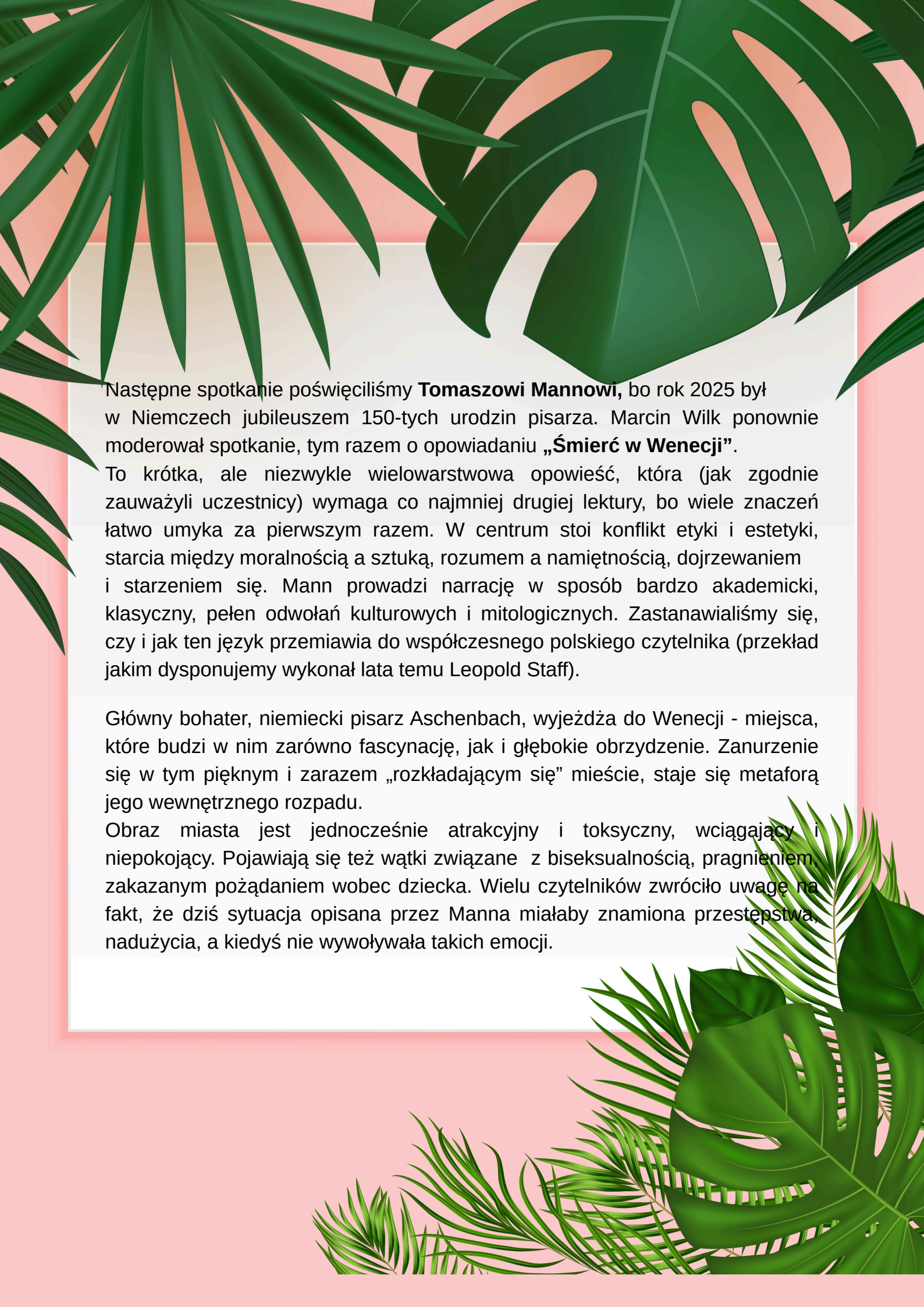
Piątą edycję klubu rozpoczęliśmy od rozmowy o książce **„Szyja żyrafy” Judith Schalansky (w przekładzie Kamila Idzikowskiego, wydawnictwo Ha!art)**, którą poprowadził Marcin Wilk.

Dla wielu uczestników była to pierwsza styczność z tą niemiecką autorką, a w spotkaniu wzięło udział prawie 30 osób.

Uznaliśmy, że to książka niejednoznaczna wielowarstwowa, balansująca między powieścią a nowelą psychologiczną, bildungsroman. Staraliśmy się zdefiniować te określenia, ale najwięcej czasu poświęciliśmy centralnej bohaterce – nauczycielce Inge. W relacjach z uczniami i współpracownikami ujawnia się jej chłód, dystans, antypatia. Inge jest rozczarowana, zgorzkniała, nie potrafi odnaleźć się w dzisiejszej rzeczywistości wyludniającej się wioski na wschodzie Nieniec. Jej relacja z córką prowadzi do szczególnie bolesnych, nieprzyjemnych scen, które podkreślają samotność bohaterki i jej niezdolność do emocjonalnego kontaktu.

Zauważyliśmy, że język powieści jest wyjątkowy - precyzyjny, miejscami poetycki, a jednocześnie pełen psychologicznej wnikliwości i biologicznych metafor. To książka wyraźnie „niepoprawna politycznie”, wymagająca od czytelnika uwagi i gotowości na konfrontację z postacią, którą łatwo ocenić negatywnie, która drażni, ale jest niesamowicie ciekawa i tajemnicza.

„Szyja żyrafy” opowiada o transformacji, a raczej o strachu przed przemianą o ludziach, którzy trwają w pustce, są niezdolni do porzucenia starych schematów. Zakończenie pozostawia czytelnika z poczuciem pustki.

Następne spotkanie poświęciliśmy **Tomaszowi Mannowi**, bo rok 2025 był w Niemczech jubileuszem 150-tych urodzin pisarza. Marcin Wilk ponownie moderował spotkanie, tym razem o opowiadaniu „**Śmierć w Wenecji**”.

To krótka, ale niezwykle wielowarstwowa opowieść, która (jak zgodnie zauważyli uczestnicy) wymaga co najmniej drugiej lektury, bo wiele znaczeń łatwo umyka za pierwszym razem. W centrum stoi konflikt etyki i estetyki, starcia między moralnością a sztuką, rozumem a namiętnością, dojrzewaniem i starzeniem się. Mann prowadzi narrację w sposób bardzo akademicki, klasyczny, pełen odwołań kulturowych i mitologicznych. Zastanawialiśmy się, czy i jak ten język przemawia do współczesnego polskiego czytelnika (przekład jakim dysponujemy wykonał lata temu Leopold Staff).

Główny bohater, niemiecki pisarz Aschenbach, wyjeżdża do Wenecji - miejsca, które budzi w nim zarówno fascynację, jak i głębokie obrzydzenie. Zanurzenie się w tym pięknym i zarazem „rozkładającym się” mieście, staje się metaforą jego wewnętrznego rozpadu.

Obraz miasta jest jednocześnie atrakcyjny i toksyczny, wciągający i niepokojący. Pojawiają się też wątki związane z biseksualnością, pragnieniem, zakazanym pożądaniem wobec dziecka. Wielu czytelników zwróciło uwagę na fakt, że dziś sytuacja opisana przez Manna miałaby znamiona przestępstwa, nadużycia, a kiedyś nie wywoływała takich emocji.

Kolejne spotkanie „Buch, czyli książka” odbyło się na żywo w Gdańku, we współpracy z Gdańskim Klubem Książki tworzonym przez Natalię Soszyńską. Dyskusja, którą poprowadziła Natalia Prüfer odbyła się w postindustrialnej niezwyklej przestrzeni wystawienniczej – „Mleczny Piotr”. Na klub przybyło około 20 osób, by porozmawiać o książce **„Tatuś” austriackiej pisarki Moniki Helfer w przekładzie Arkadiusza Żychlińskiego (Wydawnictwo Filtry)**.

Dla uczestników klubu ważnym stało się porównanie książki z poprzednim utworem „Hałastra”, długo na ten temat dyskutowano. Kolejnym wątkiem było porównanie współczesnej literatury austriackiej z niemiecką i próba odpowiedzi.

Rodzina, wojna, nazizm to także tematy książki „**Śmierć w bunkrze**” autorstwa **Martina Pollacka** (tłumaczenie **Andrzej Kopacki**, Wydawnictwo Czarne).

Kolejne spotkanie klubowe zostało poświęcone temu autorowi, który zmarł w 2024 roku, pozostawiając po sobie olbrzymią spuściznę literacką w zakresie relacji polsko-niemieckich. „Śmierć w bunkrze” to książka wymagająca, a wielu czytelników podkreślało, że trudno się w nią wczytać, wejść w rytm opowieści i naprawdę się zaangażować.

Wrażenie „oporu w lekturze” wynika w dużej mierze z użytego przez autora suchego, reporterskiego języka, który miejscami zahacza o formę reportażu, choć całość bardziej przypomina osobistą opowieść niż klasyczną literaturę faktu. Na pierwszy plan wysuwa się tu przede wszystkim wątek rodzinny.

Autor, wchodząc w historię nazizmu i II wojny światowej, równolegle opowiada o relacjach z własną babką nazistką i o próbie zrozumienia swoich rodziców - ojca biologicznego, ojczyma oraz matki. Pisanie o ojcu staje się dla niego sposobem na uporządkowanie relacji, której właściwie nigdy nie było. To książka pisana także „dla siebie”, by nie milczeć dłużej o rodzinnych tajemnicach i zwrócić uwagę na powojenne tabu, jakie stanowił nazizm i holokaust w wielu niemieckich i austriackich domach.

„Śmierć w bunkrze” to nie tylko opowieść o przeszłości, ale też książka o rodzinnej pamięci, o tym, jak milczenie wpływa na kolejne pokolenia, i o trudnym procesie budowania własnej tożsamości w cieniu historii.

Ostatnie spotkanie klubowe poświęciliśmy pierwszej części trylogii **„Czas burz”** autorstwa **Charlotte Link** (tłumaczenie **Anna Makowiecka-Siudut, Wydawnictwo Znak**), które opowiada o zawitych, krwawych i przewrotnych czasach Niemiec od pierwszej wojny światowej do lat 30-tych XX wieku i eksplozji nazizmu. Klubowiczki chętnie rozmawiały o żeńskich bohaterkach powieści, interpretowały ich zachowania. Według nich książka niczym w soczewce zaznajamia polskiego czytelnika z niemieckim spojrzeniem na narrację historyczną, a ta inna perspektywa jest bardzo ciekawa dla czytelników z Polski. Chwaliliśmy rozmach, badania historyczne i konstrukcję powieści Link, niektóre klubowiczki mają już za sobą lekturę kolejnych grubych tomów trylogii, inne planują to niebawem zrobić.

„Śmierć w bunkrze” to nie tylko opowieść o przeszłości, ale też książka o rodzinnej pamięci, o tym, jak milczenie wpływa na kolejne pokolenia, i o trudnym procesie budowania własnej tożsamości w cieniu historii.

The image features a vibrant pink background with a white rectangular frame. The frame is decorated with lush green tropical plants, including large monstera leaves with characteristic splits and feathery palm fronds, positioned at the top, bottom, and sides. In the center of the white frame, the word "PODCASTY" is written in a bold, black, sans-serif font.

PODCASTY

Eiza Borg

tłumaczka Jenny Erpenbeck
na język polski

Natalia Prüfer

Buch, czyli książka z Berlina

Rozmowa z tłumaczką Elizą Borg o Jenny Erpenbeck

Preview Nov 20 · Buch, czyli książka

Save on Spotify

...

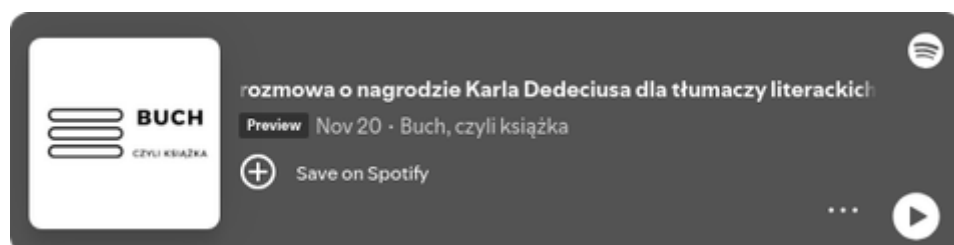

Andrzej Kałuża
Niemiecki Instytut Spraw
Polskich z Darmstadt

Jan Burnatowski
Willa Decjusza z Krakowa

Natalia Prüfer
Buch, czyli książka z Berlina

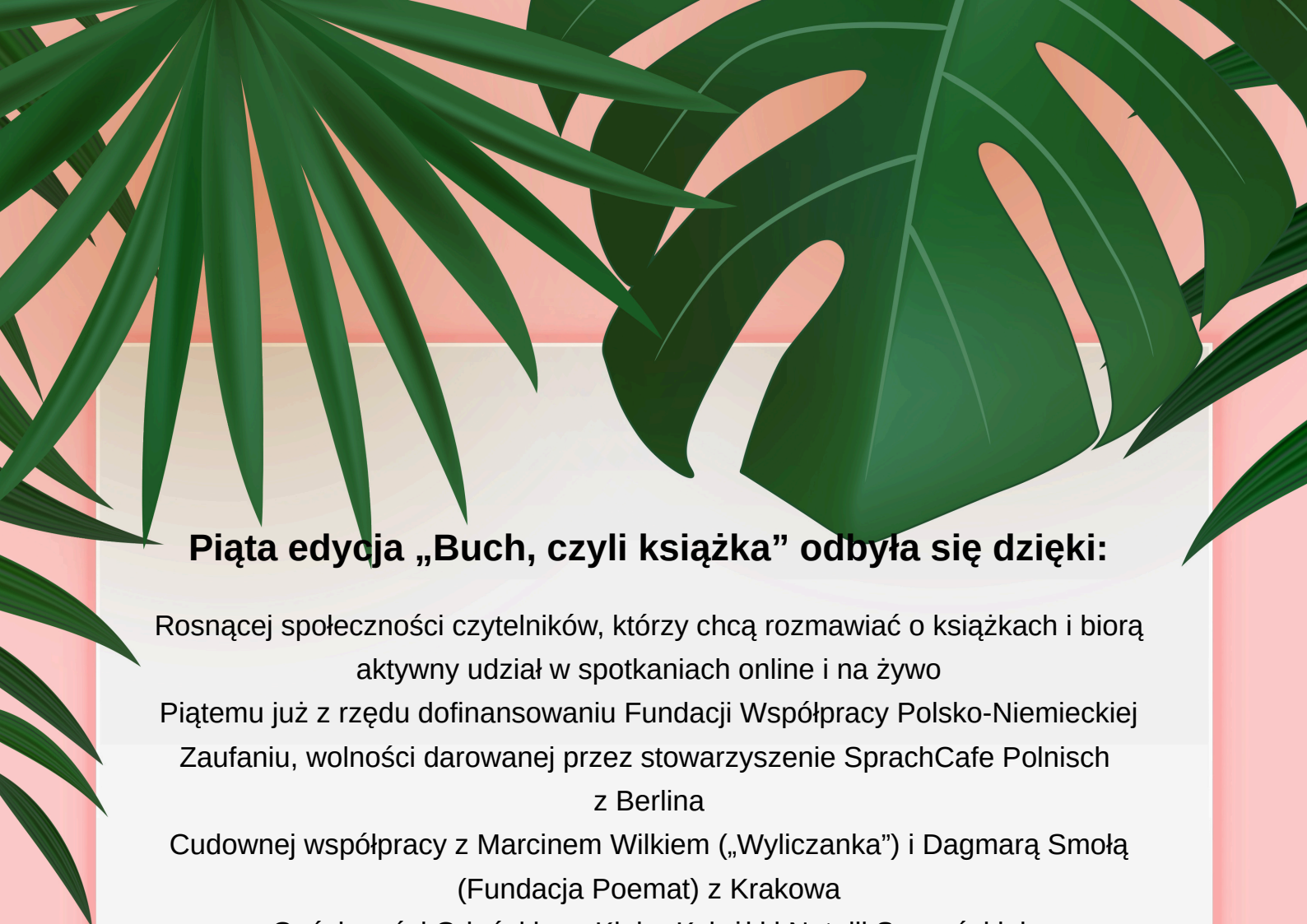
Projekt współfinansowany przez Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit.

**Głównym organizatorem jest SprachCafé Polnisch e.V. -
Polska Kafejka Językowa**

The image features a vibrant pink background with a large, light pink rectangular frame in the center. The frame is decorated with tropical foliage. In the top left corner, there are long, slender palm fronds. In the top right corner, a large, dark green monstera leaf with prominent white veins and natural holes is visible. In the bottom right corner, there is a cluster of green plants, including a monstera leaf and several feathery palm fronds. The text "NA ZAKOŃCZENIE" is written in a bold, black, sans-serif font across the middle of the light pink frame.

NA ZAKOŃCZENIE

Piąta edycja „Buch, czyli książka” odbyła się dzięki:

Rosnącej społeczności czytelników, którzy chcą rozmawiać o książkach i biorą aktywny udział w spotkaniach online i na żywo

Piątemu już z rzędu dofinansowaniu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej Zaufaniu, wolności darowanej przez stowarzyszenie SprachCafe Polnisch z Berlina

Cudownej współpracy z Marcinem Wilkiem („Wyliczanka”) i Dagmarą Smołą (Fundacja Poemat) z Krakowa

Gościnności Gdańskiego Klubu Książki i Natalii Soszyńskiej

Umiejętnościom podcastowym (i nie tylko) Adama Gusowskiego

Pomocy Buchowiczek Joanny Gracy i Doroty Świeckiej przy tworzeniu tabeli z literaturą niemieckojęzyczną

Wielkie ukłony za energię, którą mi dajecie, książki, które czytacie, polecacie i przysyłacie oraz wszystkie wiadomości, które od Was otrzymuję. Dziękuję również za liczne zaproszenia do współpracy oraz prowadzenia spotkań literackich, jakie zaczęłam otrzymywać. „Buch, czyli książka” otworzył przede mną wiele drzwi i możliwości, za które pozostaję wdzięczna. Zobaczmy, co przyniesie kolejny rok.

Natalia Prüfer

